

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 18 grudnia 2015 r.

Adam Bodnar

III.7064.195.2015.JA

**Pani Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa**

Przedmiotem stale napływających do mnie skarg jest kwestia ograniczenia w dostępie do świadczeń pielęgnacyjnych osób sprawujących opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem, którzy mają ustalone prawo do świadczeń emerytalno-rentowych.

Zgodnie z treścią art. 17 ust. 5 pkt 1a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114 ze zm.) w sytuacji, gdy osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje. Wyłączenie takie powoduje, że nawet w sytuacji, gdy opiekun spełnia ustawowe warunki do uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego nie ma możliwości dokonania wyboru, z którego świadczenia będzie korzystał.

Dotyczy to w szczególności rodziców dzieci niepełnosprawnych, którzy na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz. U. Nr 28, poz. 149 ze zm.) nabyli prawo do wcześniejszej emerytury. Jest to grupa opiekunów, którzy nadal sprawują opiekę nad niepełnosprawnymi dziećmi, a ich świadczenie emerytalne (EWK) jest zdecydowanie niższe od świadczenia

pielęgnacyjnego. Zróżnicowanie wysokości świadczeń wyraźnie uwidoczniło się po nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych dokonanej ustawą z dnia 24 kwietnia 2014 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 559), na mocy której podniesiono wysokość świadczenia pielęgnacyjnego przysługującego rodzicom, którzy rezygnują z pracy, by zajmować się niepełnosprawnym dzieckiem. Od maja 2014 r. świadczenie podniesione zostało do 1000 zł netto, od stycznia 2015 roku wynosi 1200 zł netto, a od stycznia 2016 roku wzrośnie do kwoty 1300 zł netto.

Dostęp do świadczenia pielęgnacyjnego jest także limitowany przepisem art. 17 ust. 5 pkt 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, który stanowi, iż nie jest możliwe uzyskanie prawa do tego świadczenia w sytuacji, gdy na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury. W realiach sprawy, gdzie np. jedno z rodziców miało w przeszłości ustalone prawo do wcześniejszej emerytury (EWK) nie pobiera tego świadczenia, gdyż zostało ono zawieszona w związku z pobieraniem emerytury ustalonej w związku z osiągnięciem powszechnie obowiązującego wieku emerytalnego, okoliczność taka nie ma znaczenia z punktu widzenia uprawnienia do świadczenia pielęgnacyjnego drugiego z rodziców niepełnosprawnego dziecka.

Moim zdaniem niezbędna jest zmiana ustawy o świadczeniach rodzinnych, stwarzająca możliwość dokonania wyboru korzystniejszego świadczenia w przypadku zbiegu uprawnienia do świadczenia pielęgnacyjnego i świadczeń emerytalno-rentowych. Przy określaniu warunków nabywania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego przesłanka ujemna powinna dotyczyć pobierania wcześniejszej emerytury, a nie ustalenia prawa do emerytury.

Działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648 ze zm.) uprzejmie proszę Panią Minister o przedstawienie stanowiska w sprawie możliwości podjęcia prac legislacyjnych w podnoszonym zakresie.

Z poważaniem,

Podpis na oryginale